

שורות קצרות
מוסף שירה מבית ישיבת שיח יצחק

101	פתיחה
103	ותקח הצעיף, ותתכס אליהו רוזנפלד
105	והסנה איננו עוכל אליהו רוזנפלד
107	סיפור קצר אברהם שמואלי
108	בת שבע, אוריה, דוד יואב יוסף
110	[עצת אחיתופל] דוד בראון
113	אחיתפל אהרון שלום חבר
114	מיכל ישעיהו גוטליב
117	במקום לבכות יהודה גזבר
118	ארון גאולה משה ג'ייקובס
120	חלום נעים משה ג'ייקובס
123	הגרדום עומד יתום אהרון שלום חבר
124	ככה זה יהודה גזבר
127	$\frac{1}{6,000,000}$ ישעיהו גוטליב
129	לאחוז ביד רגבי תודעה דוד בראון

תמיד אומרים שהצעד הראשון הוא הקשה מכולם. לפעמים זה נכון. כשהייתי בקורס צניחה קצת פחדתי. לא נראה לי נחמד לקפוץ ממטוס. אמרו לי שהקפיצה הראשונה היא המפחידה, אח"כ יהיה בסדר. הם טעו. רק אחרי שקפצתי, פחדתי באמת.

הפעם הסיפור שונה. בשעה טובה יוצא 'שורות קצרות' השני של הקונטרס. קלה ונעימה בהרבה העבודה על המוסף אחרי ההדים החיוביים שקיבלתי מכם. תודה.

ביקשתי מיושבי בית המדרש, לכבוד החג, ולכבוד ספר הספרים, לשתף במשהו מהתנועה הפנימית שהתנ"ך מעורר בהם. תנועה שכאשר היא עוברת דרך הנפש הפרטית, מגלה לקורא אותה תורה חדשה. פתע המילים מסתדרות אחרת, הדמיות והאירועים שהורגלנו בהם, מקבלים פנים חדשות.

תורה היא שירה היא חיים. והחיים מבקשים אף הם להשתתף עמנו, לפרוץ מחוויה הפנימית, למפגש, שמוביל לחוויה פנימית חדשה. השירה משמרת את התנועה. דווקא המילה הכתובה המקבעת, שנראה כאילו חוסמת את הנצחיות והחיות, מקבלת בשירה את היכולת להמשיך לגעת. הרצון שהדברים שכתבתי יקראו (גם אם אני היחידי שקורא אותם), הוא הרצון להפוך עבר להווה, זיכרון לכוח חיים.

חלקו הראשון של המוסף עוסק ישירות בתנ"ך וחלקו השני לכאורה ללא נושא. כעורך קשתה עלי החלוקה הדיכוטומית הזו. דומני כי חלוקה זו אפשרית על הדף בלבד. ולוואי ויעשו השירים לתורת חיים.

תודה לאהרון חבר וליהודה גזבר על העזרה.

ישעיהו

ותקח הצעיף, ותתכס | אליהו רוזנפלד

כְּשֶׁנִּגְעָה עֵינִי בְּעִינְךָ

וְדָמָעָה נִשְׂרָה, מְעִינִינוּ

הַתְּקַת עֲצָמְךָ, בְּחוֹפְזָה

מֵעָלַי.

וְעַתָּה, שְׁנוּגַעַת עֵינְךָ

בְּעֵינִי

מִסְרִי לִי צְעִיפֶךָ

שְׂאֵתְכֶס,

גַּם, אָנִי

והסנה איננו עוכל | אליהו רוזנפלד

אינני עופל, לעת עתה. אף מה יהיה מחר. פעמים שאני רוצה לירק אותך, כלהטוטן. שתפסיקי לשפן בתופי, במין מאבק בלתי פוסק. כמה אלחם שקוצי ישארו במקומם, בעוד את מלחכת סביבותם. או שמא להכנע. לתת לך לכולות ענפי עד תם. שונכה כף, ביחד. שנתפלה. עד שעשן אחרון יעלה מעפרנו.

סיפור קצר | אברהם שמואלי

משסיימו יהונתן ונערו ללחום במחנה פלישתים אמר לו יהונתן לנושא כליו "בוא ונלך לעזור לאחינו בשואה". מיד הלכו שניהם והתייצבו למרגלות מחנה אושוויץ. אמר יהונתן לנושא כליו "אם כה יאמרו אלינו וכו'... ואם כה יאמרו אלינו וכו'...". נעמד מולם החייל הגרמני, זקוף, יפה, גאה, ואמר "שנאל! יהודים! עלו אלינו ונודיעה אתכם דבר". שמע יהונתן ואמר, "עלה אחרי כי נתנם אלוהים בידינו" – ויפול לפניהם יונתן ונשא כליו ממותת אחריו. ויהרגום וישבו וינחו ויכוזו.

בת שבע, אוריה, דוד | יואב יוסף

היית לי

איש

היית לי

בית

עכשיו נקראתי

למקום אחר

פחות

בית,

גדול

לאמי

חומות ברזל מבהיקים לו.

היית לי

מקום

חם

קטן ואוהב

ששם

הייתי.

לקחת בשם הממלכה

בית, ישראל

הדרורות מבקשים אותך.

עכשיו אני

נלקחת

אל מקום

מחזיק

לעד

מבצר

חיים.

אלחש תפילה

שהקטן ישאר

שיהיה לי מוכר

שאובב באמת

כחיים

שהיו

לעד.

[עצת אחיתופל] | דוד בראון

“נותן באוצרות תהומות

מלמד שבכל אוצר

מסתתר גם תהום”

(אלחנן ניר)

צריך היית לזכור

ולהיזהר

מהשיתין היורדים עד לתהומות.

להנצל מהבורות, להשאיר במדבר

שם כל המצוק האימתני להכיל

את הצעקות הללו

של קירות לב מתפרקים

ועכשיו מה תעשה ?

בור נשבר שלי,

קול צנור נכסף והומה –

מה תעשה ?

איך תעדין ותפסי איך

תשכב לנוח

ומרוב הדעת הפנימית,

המתרחבת ומתפשטת בכל קומתו הרוחנית של האדם,

נעשה שלום

חודר נוקב ויורד עד התהום

ותהום בכלל.

(‘השלום הפנימי’, אורות הקודש א, ט)

אחיתפל | אהרון שלום חבר

איש חנוק כזה

אפילולי חור וממשקף

ידיו פוכרות כשהוא ממלמל

עצה אלהית

מצרע זורח כזה

מוחק בטיפקס אלהיו

מרגיע את התהום

והביטה ממחר

הוא הבטיח לשמים

לחזר מקדם.

מיכל | ישעיהו גוטליב

.1

אִשָּׁה וְהִיא בַּת מְלֶךְ

אוֹהֶבֶת אֶת דָּוִד

עֵינֶיהָ בְּלִפְי עֵינָיו

אֵינָה מְרִיחָה אֶת הַדָּם

בְּיַד הָאוֹחֶזֶת בְּטַבְעֵת.

רַק הַסִּיטִי מִבֶּט מִיּוֹפְיוֹ הָאֲדָמוּנִי

מֵאֲתִים פְּלִישְׁתִּים בְּעֶבֶרֶךְ

מֵאֲתִים נָשִׁים

אֶלְמָנוֹת.

אִשָּׁה וְהִיא בַּת מְלֶךְ

אוֹהֶבֶת אֶת דָּוִד

וְתוֹרִידָהּוּ בְּעַד הַחֲלוֹן.

הָאֵם שְׁמַעְתָּ בְּצַעֲדֵיו הַמְתַרְחָקִים

הֵד קוֹלוֹ מִקִּוְנָן

מוֹת שְׁאוּל

.2

וְאָנִי בְקִשְׁתִּי רַק לְהִיּוֹת

אִשָּׁה

לֹא יְחוּס, לֹא

בֵּת מֶלֶךְ

לְגִלוֹת דְּרָכֶךָ נְשִׁיּוֹת שְׂבִי

לְשֹׁמֵעַ יְלִדְךָ קוֹרֵא לִי

אִמָּא.

לוֹ רַק אַחְזֶזְתְּ בְּנִדִי

הִיְיָתִי מִפְּנֵי עֲמֶךָ כְּאַחַד הַרִיקִים.

במקום לבכות | יהודה גזבר

אנשים קוראים על נזיר ושערם מתנפנף
ברוח, כמו אבשלום, הפך טופף אל האלה.
ומה עוד נותר להוסיף על הקריאה הגדולה
אבשלום בני, בני אבשלום, ועל שער העיר
איש אדמוני קורא על נזיר ושערו מתלטה
במשב הרוח.

אחר כך יאמרו שאולי
כתב שירים יפים כל כך בגלל
שהרוח היתה באה ונושבת בו שירים
בחצות.

אין לדעת.
אין לראות את הרגע הבוהך של חצות;
אדם נשקף אל החלון ובו נושבת רוח,
הדרך אפורה ומאובקת כמו היתה זכרון ישן,
ובך קמוטה הוא מחזיק, רועד מאד,
ציור של ילד.

הוא שואל את נפשו

איך אפשר את כל הגשם הגדול בשירים,
למזוג האבדן למילים הקטנות,
כמו שבתי חרסים על פתחי תהומות, כמו
דבור שעוצר את המחנק בגרונות, כמו אצבע
על פני סכר. איך, וכי מה, איך אפשר
בלי לבכות

ורק בגן הילדים עוד ציירו
עב קטנה
ככה גד איש.

ארוץ גאולה | משה ג'ייקובס

הרשי לי לשאל

ברב חצפתי,

הפנה מכדי לאוטמה

בין ארונות קבורתי,

על גאלה.

רבים הודו לפני,

אחר בוא גאלה –

תדר חלול,

נלקחו רהיטיו.

אף שאלתי-צפיה טרם מומשה,

לשם מה מיחלת?

תיתי אחר נחמה,

לא מצאתיה בצפיה

מגבילה

תשוקות ועתיד

בהנה רודף

מרחבי זמן לא לו.

הַרְשִׁי לִי לְשֹׂאֵל
בְּרֹב חֲצֵפְתֵי –
הִתְבַּחַן כִּי גֵּאֲלָה מְצוּיָה
בְּמִי שֶׁפָּסְקוּ לְיַחַל
וְהַחֲלוּ לְרִקְדָּ.

חלום נעים | משה ג'ייקובס

אנשי חזון

זועקים פנביאי זעם

שישמעו ההמון.

חלקם בשם רצון א-לוהי,

רבים בשם הנשגב של ממוש עצמי

[כיום מתר להודות בזה],

ואני להמלט מבורות

נחשים מתפתלים בין עורקי,

עקרבים צובטי לב,

מספר.

בשעת לילה מאחרת

שקעתי באחת מפורסאות בית המדרש,

סגל ומאזנים מונחים לצדי,

שקלא וטריה פרום לפני,

ולבסוף

אחר שבצעתי המלאכה

ברצינות תהומית,

תיתי אחר רצינות יתרה-

שֶׁרָפְתִי כְּתַבִּי

וְהִתְיַסְרְתִי עַל אוֹבְדָן

[בֵּית ראשון, שְׁנֵי, שׁוֹאָה, הַתְּבוּלָלוֹת, כְּתַבִּי וְכוּ].

וְהִתְעוֹרַרְתִּי

לְמִשְׁמַע נִיגוּנֵי סֶלֶסָה

רִיקוֹד וְסַפּוֹר

מִיָּלֶד לְהַמוֹנִים.

הגרדום עומד יתום | אהרון שלום חבר

הגרדום עומד יתום

כָּבֵר לֹא תוֹלִים בְּכֶכֶר

וְהַאֲנָשִׁים לֹא צוֹעֲקִים בְּבוֹז

עַל הַנְּדוּנִים, הַתְּלִין

וְהַמָּוֶת

הַמָּוֶת כָּבֵר לֹא מְהַלֵּךְ

בְּחֻצוֹת הָעִיר בְּחֻצוֹת

הוּא יֵשֵׁן בְּמִטָּה לְבָנָה

מִקֵּץ אַחֲרֵי

רַחֲמָנִיּוֹת

הַכָּאֵב לֹא צוֹעֵק

הַרְשָׁע לֹא בּוֹעֵר

עֲמֵלֵק אָבֵד

רַק הָאֲמָלְלוֹת הַעֲיִפָה עוֹד לוֹחֶשֶׁת.

I. הוראות לבחור אחרי נטישה

יש להשאיר את השתיקות למאהבים, את הפחד למרתפים, את הצעקות לתדהמה. אדישות יש למכור כמעט באגב, בערמה. נשיות יש לארוז בשקיות נגר רכות ולשלח לפי כתבת ההזמנה. חבוקים – רק לאמא ורק לפני השנה. יש להפסיק בהקדם את הצפייה להודעה, את הלב הפועם, את השנה ללא שנה, יש להפסיק ומיד לשלח תקנה לכל אוהב וסבלנות לכל המתנה. חיוכים יש לשמר באריזה של עוגיות, הליכות שקטות בפרק להגות לקבוצת זקנות. את הסרטים להשיל מהמתנה, את הפסופים לפורם אט אט ובנגיעה עדינה. אפשר להביט בחלון, אם זה עוזר,

אם משהו בכלל יכל לעזר.

II. ארוחת ערב לבד

אין טעם להכין חביתה. כלומר, יש סבה לחביתה אבל אין לה טעם: חביתה תפלה. גם אין כל סבה להעמיד גרות על פמוטים, או להחשיף את התדר וללפד מבטים, או לחיך. אפלו אין את מי להאכיל בכפית את הקוטג' ואת הספר האחרון שקראת.

במקום זה אתה יושב ובוהה, כבד עדיף שתבכה בחלון.

III. חלון, שיהיה

הוא לא מדבר אל החלון, החלון לא מדבר אליו.
פנאָה אָפּשֶׁר לומר שְׁהם בְּרָגוּ נֶעְלָב, אם רָגוּ הוא
לְהַבִּיט דֶּרֶךְ הַזּוּלָת כָּאלוּ הוּא שָׁקוּף, לְהַתְעַלֵּם
בְּנִקְיֵשֶׁת רְגָלַיִם וּבְאַף זָקוּף, לְקַחַת זֵוִית מִמַּגֵּשׁ וּלְהַפְטִיר –
אֲנִי לֹא מְכִירָה אוֹתָךְ. מִיִּשְׁהוּ אַחַר ? מִיִּשְׁהוּ מְכִיר ?
אם כֵּן – אֵז כֵּן, הֵם בְּרָגוּ :

הוא מסתכל דֶּרֶךְ החלון, החלון מסתכל דֶּרְכוֹ. דֶּרֶךְ החלון אָפּשֶׁר
לְרֹאוֹת רְחוֹב קָטָן וּבְחֹר בְּגִנָּה הַצְּבוּרִית וְאַסְפֵּלֶט חֵם,
אֵינְנִי יוֹדֵעַ מָה אָפּשֶׁר לְרֹאוֹת דֶּרְכוֹ,
לֹא אֶכְפֹּת לִי גַם.

עַל הַסֵּפֶסֶל בְּגִנָּה הַבְּחֹר מְצִיץ בְּשֵׁעוֹנוֹ כָּאלוּ
הָיוּ כָּל חַיֵּי תְלוּיִים בְּשֵׁעוֹן הַזֶּה, מִתְנַנְדִּים כְּמוֹ
גּוֹפּוֹת עַל חֶבֶל תְּלִיָּה. הוּא מְסַדֵּר אֶת שׁוּלֵי מְכַנְסָיו
וּמְצִיץ בְּשִׁקִּית – –

חֶבֶל תְּלִיָּה ? אֲמַרְתִּי חֶבֶל תְּלִיָּה ? אֵלֵי, אֵין סֶפֶק, הוּא מְחַכָּה לְנַצְרָה.

אָדָם נִשְׂרָט מֵעֵץ הַדַּעַת

וּמִבְּקֶשׁ עָלֵינוּ רַחֲמִים.

אֲנַחְנוּ מִתְחַבְּאִים בְּגֵן עֵדֶן שְׁעֵשִׂינוּ לָנוּ

מְקוֹיִם אֱלֹקִים שְׂיִקְרָא בְּשִׁמְנוּ, שְׂיִחַפֵּשׂ

שְׂיִדַּע אֶת הַפֶּחַד לְאַבְדֵּה כֹּל

בְּמִבּוֹל שְׂאִינוּ מִבְּדִיל בֵּין צְדִיק לְרָשָׁע.

שְׂיִדַּע אֶת הַפֶּחַד לְהַפּוֹךְ לְמִסְפָּר

בְּסִפּוֹר הַהִיסְטוֹרְיָה שֶׁל הַגְּאֻלָּה.

אֱלֹהִי,

אֲנִי יִשְׁעִיָּהוּ בֶן חֲנוּךְ, נִשְׁוִי לְנוֹעָה

אוֹהֵב אוֹתָהּ מְאֹד

גְּרִים בְּגִבְעַת הַדָּגָן, בְּקִרְאוֹן קֶטֶן,

בְּחֶרֶף הוּא רוֹעֵד עִם הַרוּחַ,

בְּגִנָּה יֵשׁ שִׁיחַ וְרָדִים,

נוֹעָה מְשַׁקָּה אוֹתוֹ כֹּל עָרֵב.

סִתָּם, שְׂתַדַּע.